

Alegat. 90.

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o petycyi Wydziału Rady powiatowej w Łańcucie
o zamienienie w ustawę projektu noweli do ustawy wodnej.

Komisji administracyjnej przekazaną została petycyja Wydziału Rady powiatowej w Łańcucie następującej treści :

Wysoki Sejmie!

Reprezentacyja powiatu Łańcuckiego, przekonawszy się z wnoszonych wielokrotnie skarg i zażaleń o niedostateczności dotychczasowej ustawy wodnej z dnia 14 marca 1875 r., Nr. 38 część XV., postanowiła uchwałą z 5go Stycznia bież. r., uprosić Wysoki Sejm o łaskawe zamienienie w ustawę krajową projektu noweli do ustawy wodnej treści następującej :

O ile postanowienia ustawy wodnej z dnia 14 marca 1875 nie regulują przepisów co do miejscowych stosunków gminnych postanawia się co następuje :

1. Przedmiotem niniejszej ustawy są wody napływowe z deszczu i śniegu pochodzące, na polach, łąkach lub innych rodzajach kultury się zatrzymujące, nie mniej moczary i źródliska nakoniec urządzenia do odpływu lub ścisiku tych wód służące jako to : fosy, rowy, kanały, spusty, przeory i t. p.

2. Każdy właściciel lub posiadacz gruntu wyżej położonego, ma prawo w celu zabezpieczenia swoich gruntów lub pożytków od szkody z deszczu, śniegu lub źródeł pochodzącej, zabezpieczać grunta swoje fosami, rowami, kanałami, przeorami czyli tak zwanymi przewodnikami, a nadto żądać może od właścicieli gruntów poniżej położonych przepuszczania wody przez grunta tychże to jest przez grunta obce.

3. Jeżeli w celu osuszenia gruntu powyżej leżącego potrzeba dla spustu wody odnowić już istniejące rowy lub przebrać nowe, w takim razie zobowiązani są właściciele ewentualnie posiadaczy gruntów poniżej leżących, oddać potrzebną i odpowiednią na ten cel przestrzeń na gruntach swoich tak, ażeby właściciel powyżej leżącego gruntu mógł swobodnie wykonać wspomniane

urządzenia do odprowadzenia wody niezbędne, a to bezpłatnie natenczas, jeżeli właściciel poniżej leżącego gruntu jest wspólnie interesowany — zaś za wynagrodzeniem przez rzeczoznawców ustanowić się mającem, jeżeli przez takie osuszenie wyłącznie właściciel wyżej położonego gruntu wedle osądzenia rzeczoznawców korzyść odnosi.

4. Koszta osuszenia, wybrania rowów przez grunta sąsiednie poniżej leżące ponosić winien przede wszystkim właściciel powyżej leżącego gruntu, który wybrania rowu zażądał, jeżeli jednak przez wybranie rowów i osuszenie mokrej przestrzeni, właściciele poniżej leżących gruntów niewątpliwą korzyść także osiągnąć mają, natenczas koszta te ponosić muszą wspólnie a to w stosunku do osiągniętych korzyści, czyli w stosunku do osuszonej i do kultury uzdolnionej przestrzeni.

5. Na gruntach ornych w kulturze będących woda deszczowa lub śniegowa brzdami lub tak zwanymi przewodnikami odprowadzoną być może na grunta sąsiednie poniżej leżące, albowiem właścicielom tychże pozostaje możność przy uprawie tak się zastosować, ażeby ta woda dalszemi rowkami na położenia niższe bez szkody ściekała.

6. Jeżeli w gminie istnieją płaszczyny, moczary stanowiące, a pojedynczy właściciel części tej płaszczyny jedynie przez wybranie kanału na całej przestrzeni swoją posiadłość względnie parcelę osuszyć może, zgodne zaś porozumienie się wszechstronne do skutku nie doszło — natenczas rozstrzygającą będzie większość głosów, jednak nie w stosunku do osób, lecz w stosunku do przestrzeni gruntowych osuszyć się mających. Jeżeli zatem właściciele większej przestrzeni pewnego moczaru oświadczą się za osuszeniem, natenczas właściciele mniejszej przestrzeni zobowiązani będą oddać bezpłatnie potrzebną przestrzeń na rowy przez ich terytorium prowadzić się mające, jednakowoż do ponoszenia kosztów zobowiązani nie będą nawet w tym razie, gdyby przez osuszenie istotne korzyści osiągli.

7. Nie wolno właścicielowi ewentualnie posiadaczowi gruntu w celu ochrony własnego gruntu, własnej granicy, brzegu granicznego, brzegu lub drogi wymijać naturalnego ścieku wody i ze szkodą drugiego spuszczać ją w grunt sąsiedni. Również niewolno właścicielowi gruntu poniżej położonego wstrzymywać naturalny ściek wody z gruntu sąsiedniego powyżej leżącego lub dla zaoszczędzenia swojej własności, odwracać wodę sąsiednim gruntem, jeżeli kierunek odpływu przez własne jego terytorium jest naturalny.

8. W czasie ulewnych deszczów lub w czasie raptownego tajańia śniegów nie wolno właścicielowi gruntu wyżej leżącego za pomocą rydla wody sztucznie nagromadzać i na sąsiednie grunta a w szczególności na zasiewy, łąki, ogródy, drogi, brzegi ze szkodą spuszczać wyjąwszy, jeżeli na takie spusty urządzone już były rowy lub kanały.

9. Pośredniczenie i rozstrzyganie spraw i sporów co do wypadków powyżej przewidzianych, należy w każdej gminie do Zwierzchności gminnej, Przełożenia obszaru dworskiego i trzech zaprzysięgłych z właścicieli gruntowych (członków tej samej gminy) wybranych rzeczoznawców, która to władza po zbadaniu stanu rzeczy wyda natychmiastowe orzeczenie.

Wykonanie orzeczenia należy do tej samej władzy, która je wydała.

Stronie czującej się być ucieżoną, przysłuży prawo wniesienia rekursu do powiatowej Władzy politycznej w przeciągu trzech dni, który jednak wykonania wydanego orzeczenia bynajmniej nie wstrzymuje.

Postanowienia których uchwalenia w noweli do ustawy wodnej domaga się Wydział Łańcuckiej Rady powiatowej w ustępach 1 do 9 powyższej petycji, zawiera już obowiązująca obecnie ustawa wodna z 14 czerwca 1875 r. dzien. u. kr. cz. XV. L. 38. Mianowicie zawierają §§. 4 27 b., 39. 40. 52. 53. tej ustawy przepisy, które choć nie tak szczegółowo rzecz traktują, jak tego żąda Wydział powiatowy Łańcucki znajdują zastosowanie na wszystkie w ustęp. 1 do 6 petycji wymienione wypadki, a w § 11 ustawy wodnej zawarte postanowienia, obejmują samo, czego Wydział powiatowy żąda w ustępach 7 i 8 swej petycji, choć także tylko więcej ogólnikowych wyrazach, gdyż ustawa nie może szczegółowo wyliczać wszystkich możliwych zajęć mogących stosunków, lecz zawie-

